

PRZEGLĄD HYGIENICZNY

ORGAN

TOWARZYSTWA HYGIENICZNEGO

WE LWOWIE.

REDAKTORZY NACZELNI:

Prof. Dr. MIECZYŚLAW GRABOWSKI, Prof. Dr. KAZIMIERZ PANEK.

R O K VII. 1908.

WE LWOWIE.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA HYGIENICZNEGO.

[. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego 1. 4.

1908.

Biblioteka Jagiellońska

PRZEGLĄD HYGIENICZNY

ROK VII

TOWARZYSTWA HYGIENICZNEGO

WARSZAWIE

WYDAWCA

DR. J. PIŁCZYŃSKI, WARSZAWA, UL. POLSKA 10

ROK VII 1905

100011.
III.

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS

SPIS RZECZY

zawartych w tomie VII. „Przeglądu higienicznego“ za rok 1908.

Artykuły oryginalne.

- Bakteryologiczne badanie powietrza. Dr. Napoleon Gąsiorowski 316.
- Choroby a małżeństwo. Dr. Władysław Hojnacki. 305.
- Jak się odżywiają dziewczęta w szkołach miejskich we Lwowie. Marya Czerzykówna. 97.
- II. Kongres międzynarodowy higieny mieszkań. (Assainissement et salubrité de l'habitation) od 4 -- 12 września 1906 w Genewie. Prof. Dr. J. Szpilman. 9, 42, 78.
- Oczyszczalnia biologiczna wód ściekowych przy politechnice w Kijowie i wyniki badania. Inż. W. Mołczanski. 337.
- O epidemiologii błonicy od czasu leczenia surowicą i nowszych środków zwalczania błonicy. Dr. Jan Opieński. 1.
- O pielęgnowaniu położnic. Dr. Władysław Hojnacki. 273.
- O kanalizacji naszych miast. Inż. Marcin Maślanka. 72, 101, 138, 165, 193.
- O poznawaniu zafałszowanych pokarmów i napojów. Dr. Edward Krzyżanowski. 22, 90, 120.
- O seksualnem wychowaniu młodzieży. Dr. Adam Karwowski. 129, 161.
- Sprawozdanie o stanie zdrowotnym w c. k. I. szkole realnej we Lwowie w roku szkolnym 1906/7 (dokończenie) Dr. Karol Hornung. 37.
- Stan karmienia piersią w obrębie miasta Lwowa i okolicy. Dr. Karol Hornung. 226.
- W sprawie potrzeby zmiany w ustawodawstwie austriackiem, dotyczącem zakładania i utrzymywania ementarzy, Dr. Ferdynand Obtulowicz. 205.
- Wentylacya izb szkolnych jaką jest a jaką być powinna. Kaźmirz Bruchnalski, c. k. Insp. okr. szkół miejskich we Lwowie. 65, 108, 169, 198, 242.
- Wzrost młodzieży szkół ludowych król. stołecznego miasta Lwowa. Stanisław Wiśniewski i Stanisława Madeyska. 230, 282.
- Zużytkowanie powierzchniowych wód gruntowych dla celów studzien wiejskich. Prof. O. Bujwid. 33.

Sprawozdania i streszczenia.

- Aparat do dezynfekcyi zapomocą wszelkiego rodzaju par. Christian. 46.
Association Football and themen who made it. A. Gibson i W. Pickford. 225.
- Badania higieniczne mleka. Rullman W. 212.
Badania nad bakteryobójczą siłą surowego lysoformu. Nieter. 16
Badania nad beztlenowcami wody. Vinzent. 326.
Badania nad pochodzeniem i trwałością życia prątków durowych w organizmach zwierzęcych czynnie uodpornionych przeciw durowi. H. Heck. 115.
Badania nad sprawą odkażania naczyń do jedzenia i picia ze szczególnem uwzględnieniem niebezpieczeństwa rozszerzania zakażeń przez chorych dotkniętych gruźlicą płuc. Huhs. E. 48.
Badania nad uodpornieniem zapomocą nukleoproteidu z hodowli cholery. Bell E. 147.
Badania nad własnością tkanin pochłaniania gazów (w szczególności amoniaku) i pary wodnej. Lehman K. B. 87.
Doświadczenia nad »festoforem«. Walter Ernst. 348.
Biologiczne i biochemiczne badanie mleka. Koning C. 53.
Ciężar właściwy rozmaitych rodzajów mięsa surowego i gotowanego. Naviasky. 327.
Cour supérieur d' éducation physique. Demeny C. Philippe Y. Dr. Racine Pi 253.
Czasowy przebieg rozkładu białka przy różnorodnem żywieniu. Vogt H. 250.
Czy centryfugowanie zmniejsza ilość bakteryi w mleku? Severin S. A. 52.
Das schwedische Schulturnen. Liedbeck C. H. 253.
Doświadczenia nad chorobą płucnych spowodowanych inhalacją rozmaitych rodzajów pyłu. Lubenau. 293.
Doświadczenia nad wyjałowieniem mleka zapomocą wody utlenionej ze szczególnem uwzględnieniem sposobu Budde'go. Łukin M. 54.
Badania nad wygubieniem bakteryi w fizyologicznym roztworze soli kuchennej i w mleku podczas gotowania przy obniżonem ciśnieniu. V. Grimm. 349.
Doświadczenia nad wdechianiem par kwasu azotowego. Diem. 292.
Doświadczenia w sprawie zawodowych zatruc ołowiem we Wiedniu. Sternberg M. 291.
Guide pratique des reperés anatomiques. Bruant L. Dr. 20.
Gymnastique rythmique. Jaques-Daleroze. 253.
Höhenklima und Bergwanderungen. Zunz N. Loewy A. Müller F. Caspari W. 256.
Hygiena kawiarni. Castello Kosendo. 86.
Hygieniczny zakład mleczarski. Oehmke. 49.
Jak działają na krew małe ilości alkoholu wstrzykniętego do żyły. Bachem C. 214.
Jak można z kościółów usunąć przeciagi. Herbst. 85.
Jak szybko przybiera mleko zapachy. Bordas F. i Tuplain. 55.
Jakie potrawy powinno się zalecać przy nadmiernej kwasocie mięsne czy jarskie. Schlos O. 328.
Japoński system trenowania ciała dla kobiet. Irving H. 254.
Kilka uwag lekarza. Jordan H. Prof. Dr. 17.
Krwawienie skóry i błon śluzowych spowodowane toksynami. Heyrowsky. 146.
La gymnastique utilitaire. Coubertin de P. 254.
Leczenie kiły w świetle wyników nowszych badań. Lesser E. 148.
Les Constructions scoliars en Suisse. Baudin G. 251.

- Metaxin. Winterfeld H. 85.
- Mianowanie angielskich inspektorów przemysłowych oraz wykształcenie ich ogólnie w kwestyach higieny. Blakeslee I. J. 292.
- Międzynarodowy kongres dla higieny i demografii w Berlinie 1907 r. 149, 183, 215, 257, 293, 329,
- Mleko krów chorych na pryszczycę (zarazę pyskowo-racicową.) Robert A. 213.
- Mleko krów gruźliczych. Houffu G. 50.
- Mleko lecznicze wolne od cukru. Mausfeld M. 52.
- Modern Schoel Buildings, elementary and secondary. Clay F. 251.
- Mundurki uczniów szkół średnich pod względem higienicznym i pedagogicznym Niemiec J. Dr. 19.
- Niektóre uwagi nad mlekiem sproszkowanym. Orla J. 50.
- Nowsze doświadczenia nad surowicą przeciw paciorkowcą, specjalnie przy gorączce połogowej. Seifert M. 149.
- Nowy środek dezynfekcyjny z naftolu. Schneider H. 47.
- O bakteryobójczych własnościach gliceryny. E. Levyi i E. Krencker. 178.
- O budowie i urządzeniu szkół. J. Holewiński. 251.
- O czystych hodowlach *Bacillus fusiformis*. K. Lewkowiec. 182.
- Odkazanie książek, druków itp. zapomocą wilgotnego, gorącego powietrza. F. Ballner. 347.
- Odkazanie książek, wojskowych rynsztunków, futer itp. zapomocą gorącego powietrza. F. Findel. 348.
- Odkazanie mieszań przy gruźlicy. H. Trautmann. 350.
- O dezynfekcyi formaldehydowej zapomocą »Autanu« Dr. A. Nieter. 47.
- O dezynfekcyjnym działaniu alkoholu i jego przyczynach. H. Fütth. 47.
- O działaniu bakteryobójczem miedzi. H. Clark. 17.
- O działaniu bakteryobójczem pyocyjaniny i wpływ jej na zwierzęta doświadczalne. L. Schapiro. 179.
- O działaniu bułgarskiego zaczynu na mleko. Bertrant Weisweiller. 50.
- O działaniu leczniczych surowic bakteryobójczych przy powtórnem wstrzykiwaniu. G. Shibayama. 116.
- O działaniu soli niklowych na drobnoustroje. E. Manoilow. 349.
- O działaniu surowicy przeciw paciorkowcowej. W. Zangemeister. 148.
- O grzybie domowym. Falek R. 83.
- O nowem kwaszonem mleku »Gioddu« łatwo przyrządzić się dającym. G. Grisoni. 52.
- O odkazających własnościach roztworów jodowych. Lugola. 49.
- O odkazających malowaniach ścian, ze szczególnem uwzględnieniem witrality. E. Huhs. 349.
- O pasteryzacyi mleka dla żywienia dzieci. Ed. Freudenreich. 42,
- O posocznicy przy gruźlicy. D. Löwenstein. 181.
- O przenoszeniu chorób płciowych podczas karmienia. Dr. Galewsky. 118.
- O rozpowszechnieniu i skutkach alkoholu wśród uczniów. Hecker, 214.
- O spalaniu, względnie rozkładaniu się pyłu na kaloryferach. Herbst. 84.
- O szczególnej wrażliwości osesków względem mleka krowiego. Meyer. 50.
- O trawieniu tłuszczów w przewodzie pokarmowym ze szczególnem uwzględnieniem rozszczepiania tłuszczów. T. Umber. 250.
- O użyciu glinu. A. J. Ferreira da Silva i A. d'Auiar. 212.
- O wilgotności rozmaitych rodzaj murów. R. Bianchini. 84.
- O wpływie drobnych dawek wysokowych napojów na ciśnienie krwi człowieka. C. Bachem. 325.
- O wpływie pyłu kamiennego na kamieniarzy. S. Sasaki. 293.

- O wykazaniu prątków węgla na końskim włosieniu. V. Russ i A. Theodorow. 146.
- O zawartości wody w świńskim smalcu. E. Polenske. 328.
- O znaczeniu i potrzebie zabaw ruchowych. K. Hemerling. 255.
- Oczyszczanie wody do picia z manganu zapomocą krzemianu glinowego. R. Gans. 325.
- Ogrzewanie i przewietrzanie w szpitalach. Pietschel. 85.
- Ogrzewanie się włókien tkaninowych pod wpływem pary wodnej, amoniaku, kwasu solnego i niektórych innych gazów. Lehman K. B. 87.
- Postępowanie z bielizną chorych gruźliczych w specjalnych zakładach i domach prywatnych. O. Roepke. 16.
- Powstawanie i stopniowy rozwój ogrodów im. W. E. Raua. J. Muklanowicz. 255.
- Praktyczne wskazówki w kwestyi higienicznej odzieży dla kobiet. Grissow. 86.
- Prostytucya a policya i prawo. Dr. Clausmann. 119.
- Prostytucya w Kolonii. W. Zinser. 118.
- Przyczynę do bakterjologii mleka. S. Severin. 51.
- Przyczynę do dezynfekcyi zapomocą autanu. Dr. Fr. Ballner i Dr. H. Reibmayr. 47.
- Przyczynę do kwestyi zawartości bakterji w mleku i wymieniu D'heil Rudolf. 327.
- Przyczynę do kwestyi i odkażania naczyń do jedzenia i picia. M. Beck. 348.
- Przyczynę do oznaczania wartości chemicznych środków odkażających R. Rapp. 15.
- Przyczynę do plagi sadzy i dymu. Dannstadt M. 86.
- Przyczynę do znajomości flory w jamie ustnej. Mucha. 145.
- Przyczynę do znajomości rozprzestrzenienia nekrozy fosforowej. L. Teleky. 211.
- Przyczynowy związek między gruźlicą ludzi a perlicą zwierząt. L. Rabinowitsch. 180.
- Przykazania higieniczne. Dr. Winogrodzki. 253.
- Przypadek ostrej nosacizny. E. Hoke. 146.
- Real Diabolo. Fry C. B. 256
- Reforma ubrania uczniów szkół średnich. L. Wernie Dr. 19.
- Schönheit und Gymnastik. Schmidt F. A. 253.
- Skład mleka wielbłądziego. Barthe. 49.
- IX. Sprawozdanie c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.
- Stopień kwasoty i zawartości drobnoustrojów w mleku zwykłym a pasteuryzowanym. K. Wolf. 327.
- Tablice poglądowe higieny szkolnej. Wernie L. Dr. 17.
- The fine Art of Jujutsu. Mrs. Roger Watts. 255.
- Tuszcz powstały pod wpływem bakterji jako substancya uodparniająca przy trądzie, znaczenie jego teoretyczne i zastosowanie w praktyce. Deyke. 116.
- Trwałosc uodpornienia po zastrzyknięciu surowicy przeciwbłonicznej. Sittler 147.
- Udałe przeniesienie kily na psa. E. Hoffmann. 182.
- Uwzględnienie miejsc zabawy w rozporządzeniach budowlanych i planach budowniczych. Redlich. 75.
- W sprawie oznaczenia ilości kazeiny w mleku kobiecym. F. Patein i L. Daval. 51.
- W sprawie przemiany materji przy niedostatecznem odżywianiu. Schultz F. N. 251.
- Wpływ ciężkiej pracy mięśniowej na serce i nerki u zapaśników. A. Selig. 291.

- Wpływ lecytyny na przemianę materii. R. Slowtzoff. 250.
Wpływ naświetlania na mleko zaprawione wodą utlenioną. Much i Kömer. 50.
Wpływ pokarmu mięsnego na wytrzymałość. Fischer. 329.
Wpływ zamrażania hodowli duru na aglutynację, własność uodparniającą i zmienność ich siły jadowej. S. Perone. 116.
Wpływ zwykłego postępowania przy podoju na jakość mleka. W. A. Stoc-king jr. 213.
Wykrycie cukru trzcinowego w mleku. Anderson W. 55.
Wysoka śmiertelność uczniów i młodych pomocników w wielu zawodach. Fr. Prinzing. 291.
Wytrzymałość na zimno prątków dżumy. Murato N. 117.
Zachowywanie się prątków gruźliczych u wrót zakażenia. Uffenheimer 181.
Zachowywanie się wymienia krowy wobec zakażenia gruźlicą ludzką i zwierzęcą. Mayer. 180.
Zarazek zawarty w kile rogówki królika i wrażliwość niższych gatunków małp i świnek morskich na tenże. E. Bertarelli. 182.
Zasadnicze postulaty higieny szkolnej. Dr. L. Wernic. 17.
Zmiany w ciśnieniu i składzie krwi, ciepłocie ciała, w szybkości tętna i oddechu, powstające przy zadziałaniu zimnego powietrza na obnażonego człowieka. Van Ooet. 88.
Znaczenie kwasu solnego jako środka odkażającego ekskrementa. W. Kohn 17.
Znaczenie ruchu miast ogrodowych dla zdrowia. Fischer. 84.
Źródło zdrowia siły i zręczności. Z. Kłośnik. 254.

Hygiena społeczna.

- Alkohol a nerwice urazowe. 89.
Alkohol i zatrucia fabryczne. 189.
Działalność c. k. Zakładu do badania środków spożywczych w Krakowie 1908 roku. 221.
Ilość chleba zużytkowanego. 262.
Ilość mleka zużytkowanego. 262.
Naślinianie końców cygar. 189.
O pielęgnowaniu kształtów kobiecych w przebiegu ciąży, porodu i pogoju. 263.
O produkcji i używaniu wina, piwa i wódki w Europie. 89.
Pielęgnowanie zębów i szkła. 297.
Pijaństwo jako przyczyna śmierci. 262.
Płodność i śmiertelność w Austrii. 188.
Regulamin dla handlu mleczymem w Krakowie. 265, 298.
Śmiertelność z gruźlicy w Niemczech. 262.
Sprawa kursów dla położnych w Tow. ginek. lwowskim. 264.
Sprawozdanie miejskiego biura sanitarnego w Jarosławiu za rok 1906. 21.
Stosunki zdrowotne w c. k. armii austro-węg. w r. 1906. 151.
W jakich dniach tygodnia odbywa się najwięcej aresztowań z powodu pijaństwa. 297.
W sprawie zarządzeń przeciw szkarlatynie. 157.
Walka z paleniem tytoniu. 262.
Wpływ pijaństwa na ochotę do pracy. 297.
Wstrzemięźliwość a odporność ustroju. 262.
Wzrost ludności w różnych krajach. 89.
Z higieny zdrojowisk. 55. 151.
Zatrucie pomidorami niedojrzalemi. 262.

K r o n i k a.

- Bojkot środków leczniczych pochodzących z Prus. 62.
Braki państwowej administracji sanitarnej. 271.
Budowa nowych łaźni w Krynicy. 190.
Cholera. 301.
Chorobliwość i śmiertelność z chorób zakaźnych we Lwowie. 300.
Codex alimentarius austriacus. 156.
Czasopisma. 64. 356.
Dom wypoczynku dla lekarzy. 95.
Epidemia płonicy 272.
Epidemia włośnicy. 272.
Hygiena w armii japońskiej. 335.
Hygieniczne kopystki. 191.
Jaglica. 271.
Kolonja lecznicza dla dzieci w Rabce. 96.
Komisya sanitarna parlamentu austr. 62.
Konferencya Dyrektorów szkół średnich. 124.
- Kongresy:** Ankieta austr. Tow. zwalc. chorób płciowych. 158. Ankieta w sprawie zatrufania się ołowiem w drukarniach. 272. Ankieta w sprawie szpitala chorób zakaźnych we Lwowie. 335. Kongres dla ubezpieczenia robotników w Rzymie. 336. II. Kongres lekarzy praktycznych Francji w Lille. 336. III. Kongres międzynarodowy dla higieny szkolnej. 336. Kongres międzynarodowy przeciw gruźlicy. 95. Kongres w sprawie matoków. 158. XIV. Międzynarodowy kongres dla higieny i demografii w Berlinie 1507. 149, 183, 215, 257, 293, 329, 350. IV. Międzynarodowy kongres dla lecznictwa kąpielami morskimi. 192. III. Międzynarodowy kongres dla spraw mleczarstwa. 64. VI. Międzynarodowy kongres dla talassoterapii w Abbazyi. 303. XVI. Międzynarodowy kongres lekarzy w Budapeszcie. 191, 272. The international Congress on Tuberculosis Washington D. C. September 21 to October 12. 1908. 126. Zjazd austr. antialkoholistów. 336. III. Zjazd międzn. dla opieki umysłowo chorych. 192. Zjazd higienistów w Lublinie. 303. X. Zjazd lekarzy francuskich w Genewie. 64. IV. Zjazd lekarzy i przyrodników czeskich. 126. 192. 80. Zjazd lekarzy i przyrodników niemieckich. 303. X. Zjazd lekarzy i przyrodników polskich. 62. VII. Zjazd międzynarodowy dla hydroterapii i klimatologii. 303. Zjazd przedstawicieli zdrojowisk w kraju. 336.
- Kontrola mleka. 63.
Krajowa Rada Zdrowia. 31, 63, 95, 123, 155, 190.
Kształcenie lekarzy miejskich w higienie. 124.
Kursa dla komisarzy targowych. 157.
Kurs dla lekarzy. 335.
Kurs dla położnych. 302.
Kursa wakacyjne o higienie szkolnej. 158.
Laseczniki gruźlicy na papierze. 63.
Lekarze szkolni w Anglii. 335.
Lekarze szkolni w Wiedniu. 335.
Lekarze w Radzie miejskiej lwowskiej. 270.
Leki zakazane. 355.
Lynyzhol. 334.
Miejska Rada Zdrowia. 334.
Międzynarodowy instytut higieny. 32.

- Ministerstwo robót publicznych. 272.
Nadzór środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego. 356.
Nowo kreowany urząd badania mleka w Monachium. 63.
O wycieczkach szkolnych. 269.
Ochrona dzieci. 157.
Od Redakcyi. 30, 63, 123, 190.
Odczyt Dr. Hojnackiego. 155.
Odczyt Dr. Piaseckiego. 30.
Odkazanie. 334.
Odroczenie załatwienia spraw sanitarnych. 356.
Opieka dla chorych gruźliczych. 190.
Państwowy Urząd zdrowia w Austrii. 95. 125.
Piekarnie w Warszawie. 96.
Pierwszy kurs szkoły trzeźwości. 302.
Projekt ustaw. 355.
Projekt zaprowadzenia klas karnych w szkołach ludowych w Wiedniu. 268.
Przeciw partactwu lekarskiemu. 124.
Przewóz mięsa i mleka koleją. 125.
Reorganizacya miejskiej służby zdrowia. 355.
Sanatoria morskie. 302.
Sejmowa komisya sanitarna. 300.
Śpiączka afrykańska. 303.
Sprawy sanitarne w Austrii. 62. 155.
Szczepienie ospy w Krakowie. 191.
Szkoła dla aspirantów farmacyi. 95.
T. zw. soki mięsne. 191.
- Towarzystwa: Austryackie badania dzieci. 96. Hygieniczne warszawskie. 32, 96, 159. Hygieniczne w Płocku. 96, 191. Hygieny praktycznej im. Bolesława Prusa. 356. Lekarskie kijowskie. 64. Lekarskie krakowskie. 32, 126, 191. Lekarskie lwowskie. 32, 126, 150, 101. Lekarskie w Poznaniu 350. Lekarzy francuskich. 96. Lekarzy polskich w Warszawie. 64, 96, 139. Lekarzy polskich w Petersburgu 356. Lekarzy węgierskich. 159. Liga obyczajności społecznej 159. Nadzieja. 96. Oddział Towarzystwa higienicznego w Łomży. 32. Polskie Tow. okulistyczne. 356. Przyjaciół nauk w Poznaniu. 64. Reformy mieszkań. 32. Szwajcarskie dla higieny szkolnej. 158. Techniczne krakowskie. 126. Wiedeń. lekarzy chorób wewnętrznych i dziecięcych. 126, 158.
- Trzydziestolecie Tow. lekarskiego lwowskiego. 30.
Uczenie zasług. 62.
Ustawa w celu zwalczania alkoholizmu w Anglii. 158.
Uzdrowiska ludowe. 336.
W sprawie nadzorowania środków spożywczych. 271.
Walka z alkoholizmem. 302.
Walka z gruźlicą w Szwecyi. 63. 95.
Wydział izby lekarskiej wschodnio-galicyskiej. 299.
Wydział kąpielni ludowych. 302.
Wykłady popularne. 271.
- Wystawy: Gruźlica w Waszynktonie. 192. Hygieniczna w Lublinie. 223. Hygieny dziecka w Wilnie. 158. Krajowa zdrojowa w Ciechocinku. 158, 273. Kucharsko-spożywcza we Lwowie, 192, Kucharstwa domowego w Wiedniu. 64.
Zaszczytne odznaczenie. 355,

- Z Fizykatu m. Lwowa. 31.
Z higieny miast. 335.
Z Magistratu lwowskiego. 123. 155.
Z miejskiej Rady zdrowia. 301.
Z Sejmu. 334.
Z Warszawy. 302.
Zakaz używania białego fosforu. 300.
Zakażenie nosacizną. 271.
Zakład czyszczenia miasta. 855.
Zakład ubezpieczenia przeciw wścieklicznie. 335.
Zakłady lecznicze kąpielowe w Niemczech. 356.
Zamykanie szynków w święta. 300.
Związek lekarzy rządowych.

Spis autorów

których prace w oryginale lub streszczeniu umieszczono.

Alberto. 212.	Falck. 83.
Anderson W. H. 55.	Ferreira A. 212.
Aronson H. 148.	Findel. 348.
Bachem C. 214, 322.	Fischer. 84, 329.
Ballner Fr. Dr. 47. 347.	Freudenreich E. 52.
Barthe. 49.	Fry C. 255.
Baudin G. 251.	Fürth H. 47.
Beldam G. 255.	Galewsky Dr. 118.
Beck M. 348.	Gans R. 325.
Bell S. 147.	Gąsiorowski N. Dr. 316.
Bertarelli E. 182.	Gibson A. 255.
Bertrand. 50.	Goebel W. 49.
Bianchini. 84.	Griseoni G. 52.
Blakeslee I. 292.	Grimm. 349.
Bongsch. 250.	Grissow. 86.
Bruchnałski K. 65, 108, 169, 198, 242.	Hancock H. 254.
Brüwing W. 182.	Hausler. 86.
Budinoff. 51.	Heck H. 115.
Bujwid O. Prof. Dr. 33.	Hecker. 214.
Caspari W. 256.	Hemerling K. 255.
Castello R. 86.	Herbst. 84, 85.
Christian. 46.	Heyrowsky. 146.
Clark H. 17.	Hoffmann E. 182.
Clausmann Dr. 119.	Hojnaeki W. Dr. 273, 305.
Clay T. 251.	Hoke E. 146.
Boubertin P. 254.	Holewiński. 251.
Czerszykówna. 97. 134.	Honffu. 50.
Dannstadt M. 86.	Hornung K. Dr. 37, 225.
Daval. 51.	Huhs E. 48. 349.
Demeny G. 253.	Irving. 329.
Deyke. 116.	Jaques D. 253.
D'heil R. 237.	Jordan H. Prof. Dr. 17.
Diem. 292.	Karowski A. Dr. 129, 161.
	Kłośnik Z. 254.

- Kohn W. 17.
Koning C. J. 53.
Krencher E. 178.
Krzyżanowski Ed. Dr. 22, 55,
90, 120, 151.
Lehmann K. 87.
Lesser E. 148.
Levy E. 178.
Lewkowicz K. Dr. 4, 182.
Liedbeck C. 253.
Leovy A. 256.
Löwenstein E. 181.
Lubenau. 293.
Łukin M. 54.
Madeyska S. 230, 282.
Manoilow. 349.
Mansfeld. 52.
Maślanka M. Inż. 72, 101, 128,
165, 193.
Meyer L. 16, 50, 180.
Mittelhäuser. 89.
Mołczanski W. Inż. 337.
Möller K. 253.
Mucha. 50, 145.
Muklanowicz J. 255.
Müller T. 256.
Murato N. 117.
Nawiasky. 327.
Niemiec J. Dr. 17, 19.
Nieter. 16, 47.
Obtułowicz F. Dr. 205.
Oehmke. 49.
Opieński J. Dr. 1.
Orla J. 50.
Patein. 51.
Peronne S. 116.
Philippe J. Dr. 253.
Pickdorf W. 225.
Pietschel H. 85.
Polenske E. 328.
Prinzing F. 291.
Rabinowitsch. 180.
Racine P. 253.
Radezwill M. 253.
Raap R. 15.
Redlich. 85.
Reibmayr H. Dr. 47.
Reschad. 116.
Roepke. 16.
Römer. 50.
Rolet A. 213.
Rullman W. 212.
Russ V. 146.
Sasaki S. 293.
Schapiro L. 179.
Schlos O. 328.
Schmidt T. 253.
Schneider H. 47.
Schultz F. 251.
Seifert M. 149.
Selig A. 291.
Severin S. 51, 2.5
Shibayama G. 116.
Sittler. 147.
Slowtsoff Rs 250.
Srdinko O. 188.
Sternberg M. 291.
Stocking W. 213.
Stocking W. 291.
Szpilman J. Prof. Dr. 9, 42, 78.
Teleky L. 211.
Theodoroff A. 146.
Trautmann. 350.
Trommsdorff R. 212.
Tuplain. 55.
Uffenheimer A. 181.
Umber F. 250.
Van Oet M. 88.
Vinzent M. 326.
Volgt H. 250.
Walter E. 348.
Watts R. 255.
Weisweiler. 50.
Wernie L. Dr. 17, 19.
Winogrodzki A. Dr. 253.
Winterfeld. 85.
Wiśniewski S. 230, 282.
Wolf K. 327.
Zangenmeister W. 148.
Zinser Dr. 118.
Zunz N. 256.

Spis spawozdawców.

- Gajewski S. 17, 49, 55, 84, 85, 86, 118, 149, 182, 214, 329.
Gawiński W. 47.
Gizelt A. Prof. Dr. 50. 63.

- Hołobut T. Dr. 48, 83, 89.
Krzyżanowski E. Dr. 55.
Obtułowicz F. Dr. 31.
Panek K. Prof. Dr. 48, 213, 251, 292.
Pankowa-Ogórek M. F. Dr. 22, 85, 86, 87, 128, 180, 189, 212, 293, 325.
Rapée J. Dr. 120.
Piasecki E. Dr. 19, 20, 256.
Wróbel Prof. Dr. 159.

Sprawy Towarzystwa higienicznego we Lwowie.

- Odczyty : Czerszykówna : »Jak się żywią dziewczęta w szkołach wydz. lwowskich«. 83.
Bruchnalski K. »O potrzebie nauki wstrzemięźliwości w szkołach«. 83.
»O wentylacyach szkół«. 83.
Protokół III. posiedzenia Tow. hyg. 114.
» IV. " " " 177.
» II. " Wydziału Tow. hyg. 1907. 14.
» I. " " " 1908. 223.
Walne zgromadzenie Tow. hyg. 208.

Sprawy Towarzystwa „Ochrona Młodzieży“.

- Protokół I. posiedzenia Wydziału. 249.
» Walnego zgromadzenia. 247.

Piśmiennictwo.

256.

Nekrologia.

96.

Osobiste.

123. 335.

Ryciny.

- Tablica do pracy K. Bruchnalskiego : »Wentylacja izb szkolnych jaką jest a jaką być powinna«, załączona do Nr. IV.
Str. 3, 4, 5. w tekście pracy Dr. J. Opieńskiego : »O epidemiologii błonicy«. Str. 173. 175. w tekście pracy K. Bruchnalskiego : »Wentylacja izb szkolnych«. Str. 196. w tekście pracy Inż. M. Maślanki : »O kanalizacji naszych miast«. Str. 232, 285, 287. w tekście pracy St. Wiśniewskiego i St. Madeyskiej : »Wzrost młodzieży szkół ludowych«. Str. 318. w tekście pracy Dr. N. Gąsiorowskiego : »Bakteryologiczne badania powietrza«. Str. 337. w tekście pracy inż. W. Mołczanskiego : »Oczyszczalnia biologiczna wód ściekowych przy politechnice w Kijowie i wyniki badania«,